

Günahların ünvanı

Biz bir bəndə olaraq elə birmissiya daşırıq ki, onu Yer üzündəki bütün canlıların topası daşırıq. Bunun xoşbəxt tərəfi olduğu kimi həm məsuliyyət və hətta hərdən düşüncəyə ki, bədbəxtlik tərəfi də kifayət qədərdir. Ona görə dəbu "bədbəxtlik" sözünü ona görə vurğulayıram ki, kiçik bir səhv,xırdada bir yanlışlıq bəzən yüzlərin, minlərin, hətta milyonların həyatı hesabına ötürülür. Bir nədanın atdığı çaxmaq, bir kütbeyinin, yaxud özündənrazının çılpaqlığı yağınlara, müharibələrə, qarşıdurmalara aparır. Deməli, insan qoruduğu kimi, qurub-yaratdığı kimi, həm də uçurub dağıtmağa, tarumar etməyə meylli varlıqdır. Bax, bu mənada Yer üzünün əsrəfi sayılanın paralel olaraq həmdə Yer üzünün qatili olması birmənalıdır.

Və bu da düşüncəni insanı bütün ömür boyu diqqət mərkəzində saxlayır. Axı, bizim içimizdə bir topa sual var. O sualların sırasına baxsaq,özümüz də bir balaca sil-kələnlə bilirik. Belə ki, sualların düzülüşünə diqqət yetirin: Kim? Nə? Hara? Kimdən? Nədən? Haradan? Kim üçün? Nə üçün? Hara üçün? Və ən böyük sual - Niyə???

Hə, bax elə bütün problemlər dəbu niyədədi. Və bu niyə də insanın özünü - əməli, xidməti, nəfsidi, kimliyidi, əqidəsidi, məsləkidi, ürəyidi, əli... Bax, beləcə, bu suallar ətrafında günlərlə, aylarla, illərlə düşünə-düşünə günləri aylara, ayları illərə calayırıq. Bir az, bir az çox, bir az uğurlu, bir az uğursuz. Bu bir karvanyolu. Biz də o karvanın bir yolçusu, qoşulub gedirik sevincimizlə kədərimizlə birlikdə. Elə gedə-gedə də ya böyüyürük, ya kiçilib xırdalanırıq. Çünki biz zamanın dəyirmanının içərisindəyik axı. O dəyirman hamını üyüdür. Bir az narın, bir az girdə, bir az da ağnavazedir. Kimin bəxtinə necə düşsə, düşsə. Nə isə...

Bəli, bax, bu yükünü çəkdiyimiz Yer üzünün hansı qatında dayanmağımızdan asılı olmayaraq, həmişə öz-özümə sual vermişəm:

- Bu yüklər, bu ağrılar nədən qaynaqlanırlar? Niyə gerçəyin önündə susmalı olurlar? Haqqı etiraf etməyə çətinlik çəkirəm? Və yaxud da içimizdəki ağrını dilimizə gətirməkdə təvəkkülümü? Yəni bizim anlayış hissimiz bu qədər kütləşib? Axı əlimizə batan tikan, dərimizə çıxan kol özümüzdən asılı olmadan bir "uf" gətirir dünyaya. Dərhal o cızılan, o tikan batan yeri ovutmağa çalışırıq. Bax, elə öz həyatımın bir məqamınaüz tuturam. Gəlinim mənə ağrıkəsici iynə vuranda özümü nə qədər bərk tutsam da ufuldadım. Bu halım onu pərişan etdi. Yavaşca, sanki günahını yuyurmuş kimidədi:

- Əmi, iynə göynədəndi...
Üzünə baxıb güllümsədim... Amma yazdımda:

Sən vuran iynə göynətmir
Göynəyir ürək, Fəridə!
Mənə Allahın zülmünü -
Eyləyir, ürək, Fəridə!

Baxıb, susub... içdə güllür
Bir əliylə gözün silir...
Ovcunun içi tək bilir -
Neyləyir, ürək, Fəridə!

Yaşıma, halıma baxıb
Fələk ta falıma baxıb!
Məni lap yandıdırıb yaxıb -
Kövrəlir, ürək, Fəridə!

Üzməsin bu halım səni
Fərəhdi ruhumun təni...
Kədərlə qorxutmaq məni -
Öyrənir, ürək, Fəridə!

Bəli, bu gerçək ağrı həmişə var, ağrının dərmanı da təbii ki, ortadadır. Sadəcə, onu axtarıb tapmaq, görmək lazımdır. Əgər yaranın ağrısını ictimailəşdirsən nə dəyişəcək ki? Hər kəsin "ah"ı, "uf"u öz içinin yağısidir. O odda da elə yanmalı-sanki, güstü bacadan düz çıxır. Onu bir sən təvəkkül, bir yandıran, bir də Tanrı. Belə olan halda qəmli şəirdən tutmuş qorxunc nağıllara kimi hər şey gerçəklik kimi yaşanaçaq. Çəkinməyəcəksən, ürənməyəcəksən və hətta bəzən o şeirlər, o yaşımlar üçün dəriyəcə qəbul edəcəksən. Və belə məqamda mən də köndüləndən-köndüləndən bir yolla səni duyub sənə tərəf bir pıçılı gön-dərəcəm və deyəcəm ki:

Ürəyimlə durumu -
İndi qorpmay amıd...
Sənə dilənən ömür -
Bil, torpağı sandı...

Sıxıram çirpintilər
Yavaş-yavaş səngiyir...
Dolmuş baxışların da -
Vida üçün ləngiyir...

Bu kövrəlmək sevgiyə
Güllüm, dəyil ki, əlbət...
Ölən Əbülfət ilə -
Ölür bu sevgi xəlvət...

Son günlər yaşananları qısa bir zamanın inkişaf xətti üzərində təsvir etmək. Necə deyirlər, onun günlərin mənəvəsini yaratmağa, onun məliyyətilərin dilində desək . balansını çıxarmaq istəyirəm...Və çox qəribədir ki, son günlərin hamısı qayğı yüklüdü, sevincə, təbəssümə, könlü rahatlığınabir-iki iynə boyu yer qala, qalmayaca... Bax, budur gerçək! Və bu gerçəyin içərisində ayaqda durmaq, sənə sığınanları, sənənin içindəkiləri ayaqda saxlamaq heç də asan deyil. Deyə bilərsiniz ki, təkbaşına müstəqil yaşamaq çətindir. Çünki hər birimizin içərisində öz mənimizin tərəfdaşı, ortağı var. Və biz də həmin o ortağımızın güvəni-

ni hiss edəndə bir az dayanmaq gücümüz artır. Çox təəssüf ki, bunu hər an hiss etmək, hər an yaşamaq mümkün olmur. Ümumiyyətlə, öz içində məni və o mənin yarısını görmək, ona tapınmaq özündə fərqli bir istedad, fərqli bir bacarıqdır. Və biz də bu fərqli olanı hər birimiz özümüz kimi yaşayırıq, özümüz kimi də aparırıq getdiyimiz hər yerə...

Təbii ki, içindəki mənin yarısı ilə bütün ömür boyu birləşməyə və bu birləşmə sınaqlardan, əzablardan keçirmək, sevincinə qarışmaq şəxsən mənim üçün ən böyük arzudur və savabdan biri sayılır. Ona görə də içindəki mənin yarısını, əslində isə elə sənənin özünü bu ömrə, bu həyata Tanrı yazıb, Tanrı nəşib edibdi. Mən də Tanrı yazısının pozulmazlığını zaman-zaman deyirəm, yazıram, təkrarlayıram. Hətta hərdən hissələri çilovlaya bilməyəndə yalvarışa da meyl edirəm. Açıq mətnlə kimsəni nəzərə almadan, nəyisə gözdən qaçırmadan az qala bəyanat şəklində vurğulayıram:

Yorulmuş ürəyim
Dözümünü götür, gəl...
Qor olmuş diləyim
Çözümünü götür, gəl...

Dizim hər gün bükülür
İçim qat-qat sökülür...
Göyə dəyib tökülür -
Öz ünümü götür, gəl...

Gözüm yolu geyib ta
Gözümü yol yeyib ta...
Sən Tanrıya deyib ta -
Özülümü götür, gəl...

Daşam, ağacam, otam
Bizi yaradıb O tam!
Sənsiz buzlayır odam -
Köz ömrümü götür, gəl!

Zənnimcə, bu ismaric, bu yalvarış məni, elə onun özünü də alçaltmış, kiçiltmiş, xırdalamış. Ona görə ki, bu içdən gəlir. İçindəki mənin yarısına doğru gəlir. Onu tamamlamağa, onu tam olmağa səsləyən bir çağırış kimi ifadə olunur. Sadəcə, görmək istəyən mənim dediklərimi, yazdıqlarımı duyur, görür, istəməyən isə...

İndinin özündə belə yazdıqlarımın təsiri altında olmaqla bəhəm, həm də bir az kənar adam kimi bu fikirlərə göz yetirirəm, səf-cürük edirəm. Oxucuya çatdıracağım məntiqin necə qarşılanacağını anlamaq istəyirəm... Və anlamağa çalışdığım istəklərin fonunda yenə mənəvərə canlanır.

O mənəvərə də bütövlükdə sevgidi! Birmənalı şəkildə anlayıram ki, sevgisiz heç nə mümkün deyil. Bunun da ən böyük sübutu Allahın bəndəni sevgidən yaratmasıdır. Biz sevgidən yarandıqımız üçün içimizdə bəşikdən məzarə qədər sevgi daşıyıraq.

Öz şəxsimdə zaman-zaman sınağığım bu məntiq məni bütün suallarla üz-üzə, baş-baş gətirdiyi ianda belə birmənalı olaraq haqqdan gələnin qalib olduğunu, hakim olduğumu qəbul etmişəm və yazmışam ki:

Elə günüm
olmur ki,
ölüb dirilməyim?
möcüzədi vallah
hər gün
ölməyim,
həm də dirilməyim -
Allah!..
Mən sənə sığınıb
ümidləndim -
ümidləndim idim...
Onun
üstümdən qanadın
bir az yığılıb -
qoy kölgəndə
itim...
Allahım!
bəndə haqqıma
iynə ucu iddia
düşür yadıma,
gəlmir ağıltma
sən
necə istəyirsən
elə də çıx axırma,
Allahım!
Lap sürünə-sürünə
olsa belə
inan ki,
dilanməyəcəm
amma sən birin
O BİR təki
gözyaşın
sevgi kimi
bükəcəm adıma...

Adətən bir mövzunun ipucundan başlayıb yol gedərkən sağdan, soldan və ümumiyyətlə hər tərəfdən hansısa təsirlər, hansısa yanaşmalar, bəzən basqılar da qəbul edilir. Ona görə də istənilən yazı da fikir qırıqlığı, söz dolşaqlığı normal sayılır mənim üçün. Axı mən də bu cəmiyyətdə, bu cəmiyyətdə yaşayıram və baş verən hər şeyin , əvvəldə dediyim kimi , mənə də dəxli var. Onun uğurlu, faydalı hissəsi də zərərli, günahlı bölümü də mənim adımda zərrənin milyardlarda biri qədər etiva olunubdu...

Demək bu gerçək həm də düşüncəyə və düşüncələrin özünün həyat kredomda ifadə etmək müstəvisini də sərgiləyir. Ona görə də həyatın nə sualından qaçmaq lazımdır, nə də cavabdan qaçmaq lazımdır...Bunu ona görə xüsusi vurğulayıram ki, sual da, cavab da qəbul edilmez. Biz də o qəbul edilmez olanın predmetiyik...

Hə, sınağığımı, sevgini və sevinci, əzabı və möhnətimiz, bəzi əhatə edən bu dünyanın bir iynə boyda hüceyrəsi olmaq heç də pis deyil. Təki olduğunu hiss edənlər, yaxud da sən hiss edə bilərsən. Bax, mənim sözümün ibarətidir. Axı deyərlər, Mustafa'nın doğulub və bu həyatın bütün canlıları da "Ol!" dan yaranıb. Elə bizim sevgimiz də!

